

Traducció A-A

2015/2016

Codi: 101285

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500249 Traducció i Interpretació	OB	2	0

Professor de contacte

Nom: Josefina Caball Guerrero

Correu electrònic: Josefa.Caball@uab.cat

Equip docent

Maria Fradera Barceló

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

Els estudiants han de poder:

Produir textos generals en llengua catalana i castellana que siguin clars i ben estructurats, amb correcció lingüística.

Objectius

La funció d'aquesta assignatura és delimitar les peculiaritats i els recursos expressius de cada llengua i adquirir una pràctica de traducció de diferents tipus de textos (narratius, descriptius, expositius, argumentatius i instructius) amb diferents graus de complexitat estructural i de variació lingüística (mode, to, camp i estil).

En acabar l'assignatura l'estudiant serà capaç de:

- Demostrar que coneix les peculiaritats i els recursos expressius de cada llengua.
- Aplicar aquests coneixements per traduir textos de diferents tipus i amb diferents graus de complexitat del català al castellà i del castellà al català aplicant les estratègies necessàries.

Competències

- Comprendre textos escrits en llengua A per a poder traduir
- Comprendre textos escrits en un idioma estranger per poder traduir.
- Dominar els principis metodològics que regeixen la traducció.
- Produir textos escrits en llengua A per poder traduir.
- Produir textos escrits en un idioma estranger per poder traduir.
- Resoldre problemes de traducció de diferents camps d'especialització (textos jurídics i financers, científics i tècnics, literaris, audiovisuals, localització).
- Resoldre problemes de traducció de textos no especialitzats.
- Utilitzar els recursos de documentació per poder traduir.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar coneixements lèxics, morfosintàctics, textuais, retòrics i de variació lingüística: Aplicar coneixements gràfics, lèxics, morfosintàctics, textuais, retòrics i de variació lingüística.
2. Aplicar els recursos de documentació per resoldre problemes de traducció: Aplicar els recursos de documentació per resoldre problemes de traducció de textos no especialitzats.
3. Comprendre la intenció comunicativa i el sentit de textos escrits de diversos àmbits: Comprendre la intenció comunicativa i el sentit de textos escrits no especialitzats de diversos àmbits.
4. Identificar el caràcter textual i dinàmic de l'equivalència traductora: Identificar el caràcter textual i dinàmic de l'equivalència traductora.
5. Identificar els problemes de traducció propis de textos no especialitzats: Identificar els problemes de traducció propis de textos no especialitzats de diferents àmbits.
6. Identificar la traducció com un acte de comunicació adreçat a un destinatari: Identificar la traducció com un acte de comunicació adreçat a un destinatari.
7. Produir textos escrits adequats al context i amb correcció lingüística: Produir textos escrits no especialitzats, adequats al context i amb correcció lingüística.
8. Produir textos escrits de diversos àmbits i amb finalitats comunicatives específiques: Produir textos escrits no especialitzats de diversos àmbits i amb finalitats comunicatives específiques.
9. Resoldre interferències entre les llengües de treball: Resoldre interferències entre les llengües de treball.
10. Trobar la solució traductora que convingui en cada cas: Trobar la solució traductora que convingui en cada cas.

Continguts

- La resolució de dificultats contrastives: diferències de convencions de l'escriptura, lèxiques, morfosintàctiques i textuais.
- La resolució de problemes de traducció de gèneres no especialitzats en llengua estàndard de diferents tipus: narratius, descriptius, expositius, argumentatius i instructius.
- La resolució de problemes de traducció derivats del to textual (vulgar, informal, formal, solemne, etc.).
- La resolució de problemes de traducció derivats del mode textual (escrit per a ser llegit en veu alta, escrit per a ser dit, etc.).
- La resolució de problemes de traducció derivats de l'estil del text (clar/obscur, concís/ampul·lós, rígid i arcaic/natural, etc.).
- La resolució de problemes bàsics de traducció derivats del camp temàtic.
- Ús d'eines de consulta rellevants per a la traducció de textos no especialitzats.

Els continguts de l'assignatura es treballaran a classe de manera pràctica a mesura que es vagin corregint les traduccions dels textos del dossier de curs i comentant els problemes que presentin i les possibles solucions. Alhora, es presentarà uns continguts teòrics referits a les interferències entre les dues llengües, que l'alumne haurà d'aplicar a la pràctica, seguint el temari següent:

1.- L'article definit. El neutre castellà o els perills d'una traducció mot a mot: locucions. L'article i els noms propis. L'article i l'infinitiu. L'estalvi d'articles castellà.

2.- Els noms substantius. Transformacions de gènere i de nombre en noms etimològicament emparentats. Repercussions sintàctiques i discursives.

3.- Els adjectius. Adjectius qualificatius variables i invariables. Femenins i plurals incorrectes. Comparatius. Possessius: divergències d'ús en ambdues llengües. Numerals i quantitius indefinits. Alguns casos de possible confusió: *mismo* i *mateix*, *demás* i *demés*, *varios* i *varis*...

4.- Divergències verbals entre castellà i català: en el semantisme i en l'ús sintàctic dels temps: el futur de subjuntiu castellà; l'imperfet de subjuntiu i el condicional; els temps perifràstics; l'imperfet d'indicatiu en oracions condicionals; el futur, el condicional i el present de subjuntiu en oracions de dubte o de probabilitat; els temps d'obligació; concordança del participi passat; l'infinitiu; el gerundi. L'anteposició castellana dels verbs. Diferències d'ús i de sentit entre verbs castellans i catalans: *ser* i *estar-ésser*, *dar-fer*, *traer* i *llevar-portar* i *dur*, *ir* i *venir-anar* i *venir*, *oír* i *sentir-oír* i *sentir*. Falsos amics i interferències. Verbs transitivitzats, intransitivitzats, prono-mi-na-litzats i despronominalitzats. Perífrasis verbals.

5.- Els pronoms. Fórmules de tractament: *usted-vós* i *vostè*. El sistema dels pronoms febles en català i l'economia discursiva, enfront del sistema castellà. La traducció dels pronoms adverbials *en* i *hi*. Un cert ús castellà del reflexiu. Pronoms relatius: *que* i *quien- que, qui* i *què, el cual, la cual...-el qual, la qual..., lo cual-la qual cosa*; usos exclusius de *el qual*; el relatiu castellà *cuyo*.

6.- Els adverbis. Adverbis de quantitat. Adverbis de negació. Adjectius adverbialitzats. Locucions adverbials.

7.- Les preposicions. Vacil·lacions prepositives. L'ús de *a/en/amb*. De davant d'infinitiu. Complementos regits amb *a* o *de*. *Fins* i *fins a*. *Per* i *per a*. Locucions preposicionals.

8.- Les conjuncions. *I* i *o*. *Pero* i *però*. La traducció de *pues; aunque, todavía, además; nada menos...* Locucions conjuntives amb *que*: correspondències parcials o falses.

9.- El lèxic. Registres i dominis. Les diferents especialitzacions dels ètims llatins i el sorgiment dels falsos amics.

10.- Fraseologia. Locucions i frases fetes.

Metodologia

L'assignatura de Traducció A-A s'estructura en una part teòrica i una part pràctica. La primera comprèn una quantitat de temps i de dedicació no tòricament inferior a la segona, si bé resulta indispensable per a desenvolupar amb correcció la pràctica traduccional. La primera part de cada classe es dedicarà als continguts teòrics i es reservarà la segona part a les pràctiques de traducció, durant les quals els possibles "models" de traducció aniran sorgint del treball dels alumnes, del comentari i la correcció de les traduccions que hauran d'haver preparat prèviament; ens valdrem, així mateix, de models ja existents, de traduccions de prestigi tant en un sentit com en l'altre, prenent-les -no cal dir-ho- com una solució potencial.

Observacions

1. El compliment del calendari dependrà del ritme de feina i de les necessitats del grup.
2. Els continguts d'aprenentatge -i, en conseqüència, l'avaluació- podran canviar al llarg del semestre si ho consensuen la professora i la majoria dels estudiants que assisteixen regularment a classe.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Lliçons magistrals	15	0,6	
Realització d'activitats de traducció	30,5	1,22	
Resolució d'exercicis	7	0,28	
Tipus: Supervisades			
Lectura dirigida	15	0,6	
Tipus: Autònomes			
Ampliació de coneixements	5	0,2	
Cerca de documentació	10	0,4	
Preparació de traduccions i treballs	50	2	

Avaluació

En les proves de traducció es valorarà la capacitat de comprensió del text i dels recursos retòrics que contingui, i la capacitat de reexpressió amb correcció gramatical i amb coherència i cohesió, tenint en compte l'adequació al tipus de text i al to i al registre de l'original. Així mateix, es valorarà la capacitat de solucionar problemes de traducció (referents culturals, dobles sentits, jocs de paraules, connotacions, figures retòriques, expressions lexicalitzades...) i l'aplicació a la pràctica dels aspectes sobre interferències continguts en el temari.

La nota de la prova en què hi ha dues traduccions (una en cada direcció) és la suma de la nota de les dues traduccions (la de traducció castellà-català i la de català-castellà), però, si l'alumne té una nota inferior al 4 en una de les traduccions, no es farà mitjana i la prova quedarà suspesa.

Es considera un No Presentat quan l'alumne no s'ha presentat al 75% de les activitats avaluables.

Recuperació parcial de la nota.

Només hi podran optar els estudiants que hagin obtingut una qualificació global entre 4 i 4,9, i que abans hagin estat avaluats de les tres proves. El treball de recuperació serà personal, per la qual cosa els estudiants hauran de contactar amb el professor en el termini més breu possible després de la publicació de les notes finals. Vegeu les dates en l'apartat "Programació de l'Assignatura".

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Proves d'execució de tasques de traducció (castellà-català)	35%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Proves d'execució de tasques de traducció (català-castellà)	35%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Traducció castellà-català i traducció català-castellà (comentades)	30% (15% cadascuna)	3,5	0,14	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Bibliografia

Diccionaris unilingües

1) Llengua catalana

Diccionari de la llengua catalana. 4a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1998.

Alcover, Antoni M.; Moll, Francesc de B. *Diccionari català-valencià-balear*. Palma de Mallorca: Moll, 1988.

Coromines, Joan. *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana*. Barcelona: Curial, 1980.

Espinal i Farré, M. Teresa. *Diccionari de sinònims de frases fetes*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona: Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat: València: Universitat de València, 2004.

Franquesa, Manuel. *Diccionari de sinònims*. 6a ed. Barcelona: Pòrtic, 1991.

Institut d'Estudis Catalans. *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: 1995.

Pey, Santiago. *Diccionari de sinònims i antònims*. 9a ed. Barcelona Teide, 1986.

Raspall, Joana; Martí, Joan. *Diccionari de locucions i frases fetes*. Barcelona: Edicions 62, 1984.

Xuriguera, Joan Baptista. *Els verbs catalans conjugats*. 4a ed. Barcelona: Claret, 1977.

2) LLengua castellana

Diccionario de sinónimos, ideas afines y contrarios. 12a ed. Barcelona: Teide, 1986.

Casares, Julio. *Diccionario ideológico de la lengua española*. 2a ed., 17a reimpr. Barcelona: Gustavo Gili, 1990.

Corominas, Joan; Pascual, José A. *Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico*. Madrid: Gredos, 1983.

Moliner, María. *Diccionario de uso del español*. 19a reimpr. Madrid: Gredos, 1994.

Real Academia Española. *Diccionario de la lengua española*. 21a ed. Madrid: Espasa Calpe, 1992.

Seco, Manuel; Andrés, Olimpia; Ramos, Gabino. *Diccionario del español actual*. Madrid: Aguilar, 1999.

Varela, Fernando; Kubarta, Hugo. *Diccionario fraseológico del español moderno*. Madrid: Gredos, 1994.

Xuriguera, J.B. *Los verbos conjugados*. Barcelona: Claret, 1991.

Diccionaris bilingües

Diccionari castellà-català. Barcelona. Enciclopèdia Catalana: 1985.

Diccionari català-castellà. Barcelona: Enciclopèdia Catalana: 1987.

Diccionari escolar castellà-valencià / valencià-castellà. Alzira: Bromera, 2005.

Abril Español, Joan. *Diccionari de frases fetes català-castellà / castellà-català*. Barcelona: Edicions 62, 1996.

Albertí, Santiago. *Diccionari castellà-català i català-castellà*. 11a ed. Barcelona: Albertí editor, 1980. [Amb un "Resum gramatical" d'Enric Hernández-Roig.]

Ballbastre i Ferrer, Josep. *Nou recull de modismes i frases fetes català-castellà / castellà-català*. 3a ed. Barcelona: Pòrtic, 1982.

Miracle, Josep. *Diccionari català-castellà / castellà-català*. 3a ed. Barcelona: Poseidon, 1986.

Moll, Francesc de B. *Diccionari català-castellà / castellà-català*. 7a ed. Palma de Mallorca: Moll, 1989.

Morales, Carme; Torras, Ignasi [et al.]. *Diccionari doble català-castellà i castellà-català*. Barcelona: Edicions 62, 2003.

Parés i Puntas, Anna. *Diccionari de refranys català-castellà / castellà-català*. Barcelona: Edicions 62, 1997.

Pascual, Vicent. *Diccionari Gregal valencià-castellà / castellà-valencià*. València: Gregal, 1987.

Torras, Ignasi. *Diccionari manual castellà-català*. Barcelona: Edicions 62, 2003.

Bibliografia bàsica

Jordana, C.A. *El català i el castellà comparats*. Barcelona: Barcino, 1968.

Lacreu, Josep. *Manual d'ús de l'estàndard oral*. 2a ed. València: Universitat de València, 1992.

Ruaix i Vinyet, Josep. *Diccionari auxiliar*. Moià: J. Ruaix, 1996.

Ruaix i Vinyet, Josep. *Observacions crítiques i pràctiques sobre el català d'avui*. Moià: J. Ruaix, 1994, vol. I. [Especialment el cap. I, "Interferència del castellà", p. 9-77.]

Bibliografia complementària

Agost, Rosa; Monzó, Esther. *Teoria i pràctica de la traducció general espanyol-català*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I, 2001.

Colón, Germán. *El español y el catalán, juntos y en contraste*. Barcelona: Ariel, 1989.

Farràs, Neus; Garcia, Carme. *Morfosintaxi comparada del català i el castellà*. Barcelona: Empúries, 1993.

Payrató, Lluís. *La interferència lingüística. Comentaris i exemples català-castellà*. Barcelona: Curial-Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1985.

Rodríguez-Vida, Susana. *Catalán-castellano frente a frente*. Barcelona: Inforbook's, 1997.

Soler i Janer, Josep M. *Gràcia i desgràcia de les traduccions literals*. Barcelona: Claret, 1977.

Torrent, Anna M. *La llengua de la publicitat*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1999.

Arimany, Miquel. *Gramática práctica del catalán*. 6a ed. Barcelona: Miquel Arimany, 1981.

Artells, Eduard. *Llenguatge i gramàtica*. Barcelona: Barcino, 1969, 2 vols.

Badia i Margarit, Antoni M. "Notes sobre el castellà parlat per catalans". *Llengua i cultura als Països Catalans*. Barcelona: Edicions 62, 1980, p. 145-153.

Badia i Margarit, Antonio M. *Gramática catalana*. 3a reimpr. Madrid: Gredos, 1985.

Camps, Oriol. *Parlem del català*. Barcelona: Empúries, 1994.

Coromina, Eusebi. *El 9 Nou / El 9 TV. Manual de redacció i estil*. Vic: Premsa d'Osina, 2008.

Coromines, Joan. *Lleures i converses d'un filòleg*. Barcelona: Club editor, 1983.

Fabra, Pompeu. *Converses filològiques*. Barcelona: Edhasa, 1983 i 1984.

Fabra, Pompeu. *Gramática de la lengua catalana*. Barcelona: Aqua, 1982.

Jané, Albert. *Aclariments lingüístics*. Barcelona: Barcino, 1973, 3 vols.

Jané, Albert. *El llenguatge. Problemes i aspectes d'avui*. Barcelona: Edhasa, 1977-80. 4 vols.

Mestres, Josep M.; Costa, Joan; Oliva, Mireia; Fité, Ricard. *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos*. Barcelona: Eumo, 1995.

Ortega, Rudolf. *Tinc un dubte. El petit llibre del català correcte*. Barcelona: La Magrana, 2008.

Sola, Joan; Rigau, Gemma [et al.]. *Gramàtica del català contemporani*. Barcelona: Empúries, 2002.

Solà, Joan. *Parlem-ne. Converses lingüístiques*. Barcelona: Proa, 1998.

Televisió de Catalunya. *Criteris lingüístics sobre traducció i doblatge*. Barcelona: Edicions 62, 1997.

Diccionario de las lenguas de España. Madrid: Ediciones Generales Anaya, 1985. [Especialment, "Apéndice", p. 633-657.]

Alarcos Llorach, Emilio. *Gramática de la lengua española*. Madrid: Espasa Calpe, 1994.

Bosque, Ignacio; Demonte, Violeta (dirs.). *Gramática descriptiva de la lengua española*. Madrid: Espasa Calpe, 1999.

Gómez Torrego, Leonardo. *Manual del español correcto*. Madrid: Arco/Libros, 1989.

Martínez de Sousa, José. *Dudas y errores del lenguaje*. 4a ed. Madrid: Paraninfo, 1987.

Seco, Manuel. *Diccionario de dudas y dificultades de la lengua española*. 9a ed. Madrid: Espasa-Calpe, 1986.